

Folkrörelse blir oligarki

Oligarki kommer från grekiskans *oligos* som betyder *få* och *archo* som är *härskar*. Oligarki är ett fåmannavälde.

Inom sociala system teorin förstås varje ideell organisation som samhälle. En organisation är lika mycket samhälle som en stad, och kanske till och med mer samhälle än en nationalstat. Precis som för andra samhällen bör vi maktkritiskt analysera regerandet i organisationer.

I sin avhandling *Tanter och representanter* lyfter Gun Jonsson fram två idealtyper av ideella organisationer – oligarki och direktdemokrati. Oligarkin inom organisationen växer fram i sju steg. En uppdelning görs mellan aktiva och betalande medlemmar. Istället för rotation av arbetsuppgifter driver några få spindlar i nätet organisationen. Och istället för att styrelsen koordinerar olika lokal- eller arbetsgruppers verksamheter tar styrelsen över och driver en egen verksamhet. Styrelsen börjar leva sitt eget liv och skyddar sig mot lokala grupper vars verksamhet ibland uppfattas som ett hot mot organisationen. Organisationen ses inte längre som arbets- och lokalgruppernas verksamheter utan som styrelsens och personalens verksamhet.

Gun Jonsson visar att en organisation lika gärna kan organiseras mer delaktigt och demokratiskt. Hon nämner några tekniker för detta. Inom feminismen finns nu en avancerad uppsättning verktyg för effektivare och mer demokratiska organisationer. Det är dags för innovationer, träning och finslipning! Det Gun Jonsson föreslår blir en revolution för många ideella föreningar.

Per Herngren

2007-04-17, version 0.1

Referens

Gun Jonsson, *Tanter och representanter, Dilemman i frivilliga organisationer – en fråga om oligarki eller demokrati*, Akademisk avhandling vid Sociologiska institutionen, Umeå universitet, No 44, 2006.

Göran Ahrne, *Recension* av avhandlingen i Sociologisk forskning nr 4, 2006.